

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร

FACTORS AFFECTING THE SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES IN MUNICIPALITIES IN SAMUT SAKHON PROVINCE

ญาติมา นุชแดง¹

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Yatima Nutdaeng¹

Bangkokthonburi University

Corresponding Author E-mail : yanuch.40@gmail.com¹

(Received : May 27, 2026; Edit : June 10, 2026; accepted : June 15, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยธรรมาภิบาล 2) ศึกษาระดับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 317 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านประสิทธิภาพของภาครัฐมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 3) ปัจจัยธรรมาภิบาล ได้แก่ ประสิทธิภาพของภาครัฐ การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม คุณภาพของกฎระเบียบ และการควบคุมการทุจริต ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 89.90 ($R^2 = .899$)

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล, เทศบาล, การบริหารภาครัฐ

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to examine the level of governance factors, (2) to investigate the level of successful implementation of good governance principles, and (3) to analyze factors affecting the successful implementation of good governance principles in municipalities in Samut Sakhon Province. This study employed a survey research design. The sample consisted of 317 municipal officials, determined using Krejcie and Morgan's table. The instrument was a five-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that: (1) overall governance factors were at a high level, with government effectiveness being the highest; (2) overall success of implementation was at a high level, with transparency ranked highest; and (3) governance factors including government effectiveness, voice and accountability, rule of law, regulatory quality, and control of corruption significantly affected the success of implementation at the .05 level, with a predictive power of 89.90%.

Keywords: Good Governance, Municipality, Public Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในบริบทของการบริหารภาครัฐยุคใหม่ แนวคิด ธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การประเมินธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการวัดผลการดำเนินงานภายในองค์กรเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงระบบ (Systemic Assessment) ที่สามารถสะท้อนคุณภาพการบริหารจัดการขององค์กรในมิติที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยหนึ่งในกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล คือ กรอบตัวชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators: WGI) ซึ่งพัฒนาโดยธนาคารโลก (World Bank) เพื่อใช้ประเมินคุณภาพธรรมาภิบาลของประเทศและองค์กรภาครัฐในหลากหลายมิติ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของประชาชน (Voice and Accountability) 2) เสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง (Political Stability and Absence of Violence) 3) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Effectiveness) 4) คุณภาพของกฎระเบียบ (Regulatory Quality) 5) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และ 6) การควบคุมการทุจริต (Control of Corruption) (World Bank, 2024) กรอบแนวคิด WGI ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในฐานะเครื่องมือสำคัญสำหรับการประเมินธรรมาภิบาลเชิงระบบ เนื่องจากสามารถสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารภายในองค์กรกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อประชาชนและสังคมโดยรวม แตกต่างจากการประเมินผลการปฏิบัติงานทั่วไปที่มักมุ่งวัดเฉพาะประสิทธิภาพของการดำเนินงานภายในหน่วยงานเท่านั้น โดยเฉพาะในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีบทบาทสำคัญในการให้บริการสาธารณะในชีวิตประจำวันของประชาชน (OECD, 2021) แนวคิดธรรมาภิบาลจึงถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาองค์กรภาครัฐให้สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการที่ดีในระดับสากลในประเทศไทย รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผ่านนโยบายและเครื่องมือสำคัญ เช่น การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ซึ่งมุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐมีการเปิดเผยข้อมูล มีความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2566) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการประเมินในหลายปีที่ผ่านมายังสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับธรรมาภิบาลในแต่ละหน่วยงาน และยังคงมีหน่วยงานจำนวนมากที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ (สำนักงาน ป.ป.ช., 2566) นอกจากนี้ รายงานด้านธรรมาภิบาลและการพัฒนาที่ยั่งยืนชี้ให้เห็นว่าปัญหาการขาดความโปร่งใส การทุจริต และการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่มีการใช้งบประมาณจำนวนมากและมีการตัดสินใจที่ส่งผลโดยตรงต่อประชาชน (United Nations Development Programme [UNDP], 2022) ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในทางปฏิบัติยังคงมีข้อจำกัด และยังไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างเต็มที่ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของเทศบาลในหลายพื้นที่ยังประสบปัญหา เช่น การขาดความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอ และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังอยู่ในระดับต่ำ (World Bank, 2023) ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้การบริหารงานของเทศบาลไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ ปัจจัยด้านผู้นำและบุคลากรยังมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กร โดยเฉพาะผู้นำองค์กรที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง และวัฒนธรรมองค์กร หากผู้นำขาดความตระหนักหรือไม่ให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล ก็อาจส่งผลให้การดำเนินงานขาดความโปร่งใสและไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้ (Mungiu-Pippidi, 2021) นอกจากนี้ ศักยภาพของบุคลากรในองค์กรยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ เนื่องจากบุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในอีกด้านหนึ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของธรรมาภิบาล แต่จากสถานการณ์ปัจจุบันพบว่าประชาชนยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งส่งผลให้การบริหารงานขาดความโปร่งใสและไม่สามารถสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ (Transparency International, 2022) ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาภาคการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ มีทั้งภาคอุตสาหกรรม การประมง และการขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เทศบาลในพื้นที่ต้องเผชิญกับความท้าทายในการบริหารจัดการที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาแรงงานข้ามชาติ และความต้องการบริการสาธารณะที่เพิ่มขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการปัญหาเหล่านี้

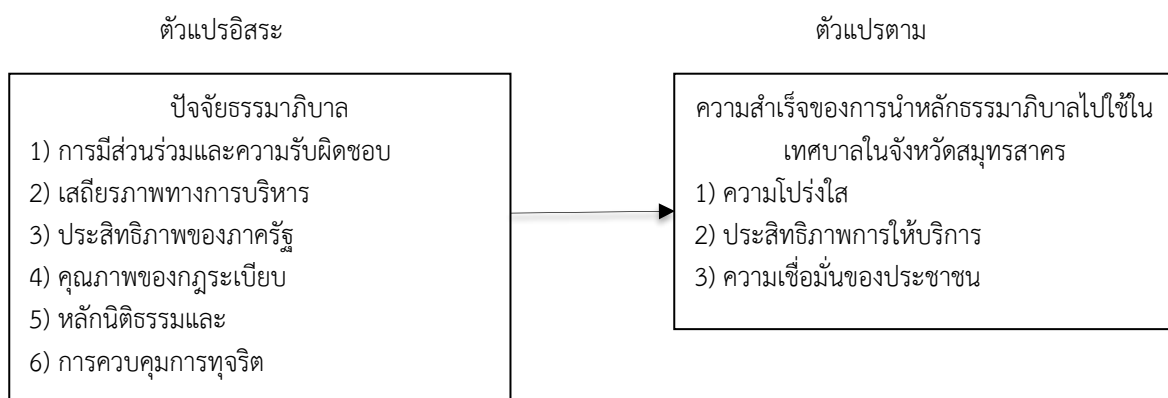
อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์บริบทของเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ ได้แก่ ความแตกต่างด้านศักยภาพของบุคลากร การขาดระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังไม่เพียงพอ และการขาดระบบติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ยังคงมีช่องว่างระหว่าง นโยบาย และ การปฏิบัติจริงจากการทบทวนวรรณกรรมยังพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านร่วมกัน เช่น ภาวะผู้นำองค์กร โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยีสารสนเทศ และวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งล้วนมีผลต่อประสิทธิภาพและความโปร่งใสของการบริหารงานภาครัฐ (Kaufmann et al., 2021) ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามการวิจัยนี้มีความสำคัญในหลายมิติ กล่าวคือ ในเชิงวิชาการ จะช่วยเติมเต็มองค์ความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย ในเชิงนโยบาย ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาธรรมาภิบาลของเทศบาล และในเชิงปฏิบัติ หน่วยงานท้องถิ่นสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดโดยอาศัยแนวคิดปัจจัยด้านธรรมาภิบาลของ Kaufmann et al. (2021) ซึ่งเป็นผู้พัฒนา Worldwide Governance Indicators (WGI) อันเป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลในการประเมินคุณภาพการบริหารภาครัฐตามแนวคิดของ Kaufmann et al. (2021) ปัจจัยธรรมาภิบาลประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ (Voice and Accountability) (2) เสถียรภาพทางการเมือง (Political Stability and Absence of Violence) (3) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Effectiveness) (4) คุณภาพของกฎระเบียบ (Regulatory Quality) (5) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และ (6) การควบคุมการทุจริต (Control of Corruption) โดยผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทั้ง 6 มิตินี้มาใช้เป็น “ตัวแปรอิสระ” เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการบริหารงานภาครัฐและมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ขององค์กร ในส่วนของตัวแปรตาม ผู้วิจัยกำหนด ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ โดยอ้างอิงแนวคิดของ Kaufmann et al. (2021) เช่นเดียวกัน ซึ่งมองว่าธรรมาภิบาลสามารถสะท้อนผ่านผลลัพธ์ของการบริหาร ได้แก่ ความโปร่งใส ประสิทธิภาพการให้บริการ และความเชื่อมั่นของประชาชน ดังนั้น กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดให้ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลทั้ง 6 มิติ ตามแนวคิดของ Kaufmann et al. (2021) เป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาครซึ่งแสดงเป็นภาพกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1,800 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 317 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ 2) เสถียรภาพทางการบริหาร 3) ประสิทธิภาพของภาครัฐ 4) คุณภาพของกฎระเบียบ 5) หลักนิติธรรมและ 6) การควบคุมการทุจริต

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย 1) ความโปร่งใส 2) ประสิทธิภาพการให้บริการ 3) ความเชื่อมั่นของประชาชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาคร

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยธรรมาภิบาลตามแนวคิดของ Kaufmann et al. (2021) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ
2. เสถียรภาพทางการบริหาร
3. ประสิทธิภาพของภาครัฐ
4. คุณภาพของกฎระเบียบ
5. หลักนิติธรรม
6. การควบคุมการทุจริต

การให้คะแนนกำหนดดังนี้

5 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาครเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ความโปร่งใส
2. ประสิทธิภาพการให้บริการ
3. ความเชื่อมั่นของประชาชน

การให้คะแนนกำหนดดังนี้

- 5 หมายถึง ความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยธรรมาภิบาลและความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเครื่องมือวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยธรรมาภิบาล 6 ด้าน และตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร 3 ด้าน
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา และรูปแบบของข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ และวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือ IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977)
6. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้และสามารถนำไปใช้ได้
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการเทศบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
8. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (Cronbach, 1951) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามปัจจัยธรรมาภิบาล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 แบบสอบถามความสำเร็จของการนำหลักธรรมมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98
9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีถึงเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการเทศบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยประสานงานกับหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบของเทศบาลแต่ละแห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทั้งในรูปแบบเอกสารและ/หรือแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms ตามความเหมาะสมของบริบทแต่ละเทศบาล
4. ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการตอบแบบสอบถาม และขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกข้อ
5. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ จากนั้นดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1977) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับน้อยค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ปัจจัยธรรมาภิบาลในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาครวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1977) เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในจังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาว่าปัจจัยธรรมาภิบาลด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยธรรมาภิบาลในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ	4.32	.41	มาก
เสถียรภาพทางการบริหาร	4.18	.45	มาก
ประสิทธิภาพของภาครัฐ	4.36	.39	มาก
คุณภาพของกฎระเบียบ	4.25	.42	มาก
หลักนิติธรรม	4.28	.40	มาก
การควบคุมการทุจริต	4.15	.46	มาก
รวม	4.26	.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยธรรมาภิบาลในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .38) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ประสิทธิภาพของภาครัฐ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .39) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = .41) หลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = .40) คุณภาพของกฎระเบียบ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = .42) เสถียรภาพทางการบริหาร ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = .45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การควบคุมการทุจริต ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = .46)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน

ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ความโปร่งใส	4.34	.40	มาก
ประสิทธิภาพการให้บริการ	4.29	.38	มาก
ความเชื่อมั่นของประชาชน	4.22	.42	มาก
รวม	4.28	.36	มาก

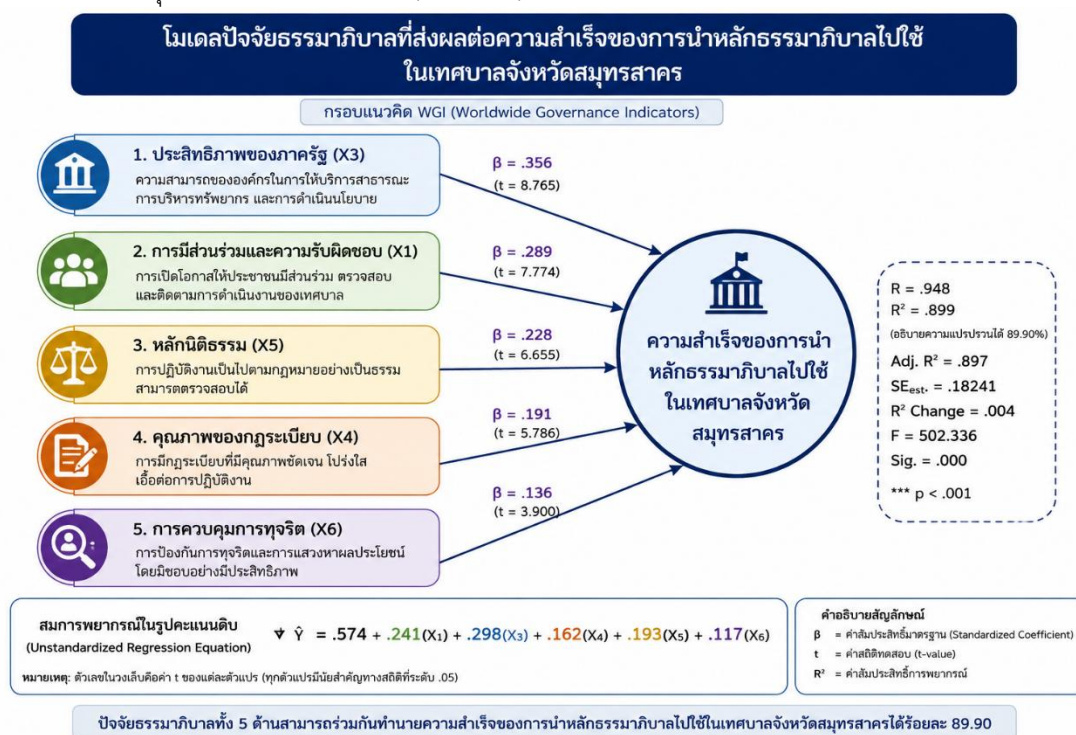
จากตารางที่ 2 พบว่า ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{x} = 4.28$, S.D. = .36) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = .40) รองลงมาคือ ประสิทธิภาพการให้บริการ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = .38) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความเชื่อมั่นของประชาชน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = .42)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร

ตัวแปรทำนาย	b	SE	β	t	Sig.
1. ประสิทธิภาพของภาครัฐ (X3)	.298	.034	.356	8.765	.000
2. การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ (X1)	.241	.031	.289	7.774	.000
3. หลักนิติธรรม (X5)	.193	.029	.228	6.655	.000
4. คุณภาพของกฎระเบียบ (X4)	.162	.028	.191	5.786	.000
5. การควบคุมการทุจริต (X6)	.117	.030	.136	3.900	.000
ค่าคงที่ (Constant)	.574	.082		6.999	.000

$R = .948$ $R^2 = .899$ $\text{adj } R^2 = .897$ $\text{SE}_{\text{Est.}} = .18241$ $R^2 \text{ Change} = .004$ $F = 502.336$ $\text{Sig.} = .000$
 จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วย ประสิทธิภาพของภาครัฐ การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม คุณภาพของกฎระเบียบ และการควบคุมการทุจริต ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้ง 5 สามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครได้ร้อยละ 89.90 ($R^2 = .899$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยธรรมาภิบาลของเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาครโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ประสิทธิภาพของภาครัฐ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม และคุณภาพของกฎระเบียบ ขณะที่ด้านการควบคุมการทุจริตมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับตัวตามแนวนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการให้บริการประชาชนอย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ ส่งผลให้บุคลากรรับรู้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลมีประสิทธิภาพในระดับสูงนอกจากนี้ การที่ด้านการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงยังสะท้อนให้เห็นว่าเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานมากขึ้น เช่น การแสดงความคิดเห็น

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการตรวจสอบการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดธรรมาภิบาลที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ขณะเดียวกันด้านหลักนิติธรรมและคุณภาพของกฎระเบียบที่อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเทศบาลมีการดำเนินงานภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างชัดเจน และมีระบบการกำกับดูแลที่เหมาะสมอย่างใดก็ตาม การที่ด้านการควบคุมการทุจริตมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจสะท้อนถึงความท้าทายในการพัฒนาระบบตรวจสอบและป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบแนวคิดตัวชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators: WGI) ของ Kaufmann (2021) ที่ระบุว่าประสิทธิภาพของภาครัฐและการควบคุมการทุจริตเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในระบบธรรมาภิบาล โดยองค์กรภาครัฐที่มีประสิทธิภาพสูงจะสามารถลดโอกาสการใช้ดุลยพินิจที่ไม่เหมาะสม เพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน และลดความเสี่ยงต่อการทุจริตได้ในระยะยาว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ ศรีสวัสดิ์ (2566) ที่พบว่าปัจจัยธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านประสิทธิภาพของภาครัฐมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ด้านการควบคุมการทุจริตมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รวมทั้งสอดคล้องกับงานของ ชัยวัฒน์ แก้วพันธุ์ (2564) และ ธนภุต บุญศรี (2566) ที่พบว่าธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และด้านประสิทธิภาพของภาครัฐมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ตลอดจนสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Smith and Johnson (2023) ที่พบว่า Government Effectiveness เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรภาครัฐ

2. ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครโดยรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความโปร่งใส รองลงมาคือ ประสิทธิภาพการให้บริการ และความเชื่อมั่นของประชาชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เทศบาลมีการพัฒนาระบบการบริหารงานที่เน้นความโปร่งใสในการดำเนินงาน เช่น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การรายงานผลการดำเนินงาน และการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรได้ในขณะเดียวกัน การที่ด้านประสิทธิภาพการให้บริการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเทศบาลสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และมีคุณภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาระบบบริหารจัดการและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ ส่งผลให้ประชาชนได้รับความสะดวกและเกิดความพึงพอใจสำหรับด้านความเชื่อมั่นของประชาชน แม้จะอยู่ในระดับมากแต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจสะท้อนว่าแม้เทศบาลจะมีการดำเนินงานที่ดี แต่ยังมีบางประเด็นที่ประชาชนต้องการความมั่นใจเพิ่มเติม เช่น ความโปร่งใสในบางกระบวนการ หรือความต่อเนื่องของการดำเนินงาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญารัตน์ วงศ์คำ (2565) ที่พบว่าความโปร่งใสของเทศบาลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ พิศพงษ์ แสงดี (2565) ที่พบว่าความเชื่อมั่นของประชาชนอยู่ในระดับมากและมีความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาล รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Garcia and Martinez (2022) และ Brown and Taylor (2020) ที่พบว่าความโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน

3. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยธรรมาภิบาล ได้แก่ ประสิทธิภาพของภาครัฐ การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม คุณภาพของกฎระเบียบ และการควบคุมการทุจริต ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ถึงร้อยละ 89.90 และปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ประสิทธิภาพของภาครัฐทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสิทธิภาพของภาครัฐเป็นปัจจัยหลักที่สะท้อนถึงความสามารถของเทศบาลในการบริหารจัดการทรัพยากร การให้บริการ และการแก้ไขปัญหาของประชาชน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากขึ้นในขณะเดียวกัน หลักนิติธรรมและคุณภาพของกฎระเบียบมีบทบาทในการกำกับให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ส่วนการควบคุมการทุจริตช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือขององค์กร ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของธรรมาภิบาลผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ประภาพันท์ อินทร์ทอง (2564) และ ณรงค์ฤทธิ์ ใจดี (2565) ที่พบว่าประสิทธิภาพของภาครัฐและคุณภาพของกฎระเบียบส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการ รวมทั้งสอดคล้องกับ สุพรรณิ บุญช่วย (2566) และ อรทัย แสงทอง (2565) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อความสำเร็จของธรรมาภิบาล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Chen et al. (2021), Kumar and Singh (2024) และ Nguyen et al. (2022) ที่พบว่าปัจจัยด้าน Government Effectiveness และ Citizen Participation เป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายความสำเร็จของการบริหารภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของภาครัฐ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ ดังนั้น เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการยกระดับคุณภาพการให้บริการสาธารณะให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรส่งเสริม การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

3) เทศบาลควรยึดหลัก นิติธรรมและคุณภาพของกฎระเบียบ ในการดำเนินงาน โดยพัฒนากฎระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการให้บริการแก่ประชาชน

4) ควรพัฒนาระบบ การควบคุมและป้องกันการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การเสริมสร้างระบบตรวจสอบภายใน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความโปร่งใส เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของเทศบาล

5) ควรส่งเสริม ความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน และเข้าถึงได้ง่าย รวมทั้งพัฒนาช่องทางการสื่อสารกับประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อเทศบาล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการควบคุมการทุจริตในเทศบาล

3) ควรศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับความเชื่อมั่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- กัญญารัตน์ วงศ์คำ. (2565, มกราคม-มิถุนายน). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลที่ส่งผลต่อความโปร่งใสในการบริหารงานในจังหวัดสมุทรปราการ. **วารสารการบริหารภาครัฐ**, 9(1), 21–38. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ แก้วพันเดิม. (2564, มกราคม-มิถุนายน). ธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลในจังหวัดราชบุรี. **วารสารนวัตกรรมการบริหาร**, 7(1), 33–48. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ณรงค์ฤทธิ์ ใจดี. (2565, กรกฎาคม-ธันวาคม). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลในจังหวัดกาญจนบุรี. **วารสารรัฐประศาสนศาสตร์**, 8(2), 55–70. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐวุฒิ ศรีสวัสดิ์. (2566, กรกฎาคม-ธันวาคม). ปัจจัยธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม. **วารสารการบริหารการปกครองท้องถิ่น**, 10(2), 45–60. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนกฤต บุญศรี. (2566, มกราคม-เมษายน). ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม. **วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการบริหาร**, 11(1), 12–28. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภาพันธุ์ อินทร์ทอง. (2564, กรกฎาคม-ธันวาคม). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลในจังหวัดราชบุรี. **วารสารการบริหารท้องถิ่น**, 7(2), 33–50. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พีรพงษ์ แสงดี. (2565, กรกฎาคม-ธันวาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลในจังหวัดนครปฐม. **วารสารการบริหารภาครัฐ**, 9(2), 40–55. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพรรณิ บุญช่วย. (2566, มกราคม-มิถุนายน). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร. **วารสารการบริหารท้องถิ่น**, 11(1), 15–30. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรทัย แสงทอง. (2565, กรกฎาคม-ธันวาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสาคร. **วารสารรัฐประศาสนศาสตร์**, 10(2), 50–66. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2566). รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สำนักงาน ป.ป.ช.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). รายงานภาวะสังคมไทยและแนวโน้มการพัฒนา. สศช.
- Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2021). *The worldwide governance indicators: Methodology and analytical issues*. World Bank.
- Mungiu-Pippidi, A. (2021). *The quest for good governance: How societies develop control of corruption*. Cambridge University Press.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2021). *Government at a glance 2021*. OECD Publishing.
- Transparency International. (2022). *Corruption perceptions index 2022*. Transparency International.
- United Nations Development Programme (UNDP). (2022). *Governance for sustainable development 2022*. UNDP.
- World Bank. (2023). *Enhancing government effectiveness and transparency: The fight against corruption*. World Bank.